

- Uvod • Liječenje i prevencija • Bolesti koje uzrokuju pneumokoke

Uvod

Pneumokokne zarazne bolesti su infekcije koje uzrokuje gram-pozitivna bakterija *Streptococcus pneumoniae*.

Pneumokoke obično nastanjuju gornji disajni sistem ljudi, svog prirodnog domaćina, naročito tokom zime i ranog proljeća. Unatoč svom smještaju, pneumokoke samo ponekad uzrokuju upalu pluća. Kako se pneumokokna pneumonija rijetko širi sa osobe na osobu, ljudi sa tom bolešću ne trebaju izbjegavati dodir sa drugima. Pneumokoke mogu izazvati i infekcije mozga, uha i drugih organa.

Ljudi koji su posebno u opasnosti od razvitka pneumokokne pneumonije su oni sa hroničnim bolestima i kompromitiranim imunološkim sistemom, npr. Ljudi sa Hodgkinovom bolesti, limfomom, multiplim mijelomom, lošom prehranom i bolešću srpastih stanica (drepanocitozom). Kako antitijela koja proizvodi slezena normalno sprječavaju pneumokoknu infekciju, ljudi kojima je slezena uklonjena ili kojima ne funkcioniра normalno također su izloženi riziku. Pneumokokna pneumonija se može razviti i nakon hroničnog bronhitisa ili ako obični respiracioni virus, naročito virus influence, ošteti sluznicu disajnog sistema.

Liječenje i prevencija

Postoji visoko djelotvorno pneumokokno cjepivo za sve iznad 2 godine. Cjepivo štiti protiv najčešćih sojeva pneumokoka i smanjuje mogućnosti razvitka pneumokokne pneumonije i bakterijemije za 80% a vjerojatnost umiranja od njih za 40%.

Cjepivo se preporučuje za starije i za ljude sa hroničnom bolešću srca i pluća, šećernom bolesti, Hodgkinovom bolesti, onima inficiranim HIV-om ili ljudima sa poremećajima metabolizma. Može koristiti i djeci sa bolešću srpastih stanica i ljudima kojima je uklonjena slezena ili kojima slezena ne funkcioniра.

Za većinu pneumokoknih infekcija daje se prednost penicilinu. Za infekcije uha i sinusa uzima se u obliku tableta, a za teže infekcije daje se intravenski.

Bolesti koje uzrokuju pneumokoke

Pneumonija

- Možda najteža infekcija koju uzrokuju pneumokoke
- Obično zahvaća odjednom samo jedan plućni režanj, ali se može širiti u druge režnjeve

Empijem grudnog koša, infekcija pleure

- Pneumokoke su najčešći uzrok te infekcije koja stvara gnoj
- Može zahtijevati hirurško iscjeđivanje (dreniranje) gnoja

Infekcija srednjeg uha (otitis media)

- Pneumokoke uzrokuju oko polovicu slučajeva u dojenčadi i djece
- Ako se ne liječi, infekcija se može proširiti u sinuse, mastoidne kosti i opne koje prekrivaju mozak i kičmenu moždinu, te uzrokovati meningitis

Bakterijski meningitis (infekcija opni koje prekrivaju mozak i kičmenu moždinu)

- Pneumokoki su među najčešćim uzrocima u svim dobnim skupinama
- Može se širiti iz inficirane krvi ili pluća, iz nekih infekcija sinusa, kostiju lubanje (kao što je mastoiditis) ili loma lubanje

Bakterijemija (infekcija krvi)

- Može početi od pneumonije ili meningitisa i proširiti se do srčanih zalistaka

Pneumokokni endokarditis (infekcija srčanih zalistaka)

- Može biti posebno opasan, jer se bakterije i propali materijal nakupljaju na srčanim zaliscima, naročito ozlijeđenim, deformiranim i umjetnim zaliscima, uzrokujući oštećenje
- U teškim slučajevima oštećeni srčani zalisci se mogu probiti, pa dolazi do brzo napredujućeg zatajenja srca

Peritonitis

- Obično nastaje u mladih djevojaka kao posljedica infekcije koja se širi prema gore iz vagine kroz jajovode u trbušnu šupljinu
- Može se pojaviti u ljudi sa cirozom

Pneumokokni artritis

- Rijedak uzrok infekcije zgloba

Obično se javlja sa endokarditisom ili meningitisom